

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

3 mei 2005

VERZOEKSCHRIFT

over het Vlaams beleid inzake de opvang van delinquente jongeren

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door de dames Trees Merckx-Van Goey en Gerda Van Steenberge**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Luc Martens.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack,
de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera Jans, de heren Luc
Martens, Steven Vanackere;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Margriet
Hermans, Vera Van der Borgh;

de heren Kurt De Loor, Herman Reynders, mevrouw Elke
Roex.

Plaatsvervangers:

de heer Erik Arckens, de dames An Michiels, Monique Moens,
de heer Jurgen Verstrepen, mevrouw Linda Vissers;

de dames Cathy Berx, Kathleen Helsen, Trees Merckx-Van
Goey, Monica Van Kerrebroeck;

mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marc Cordeel, mevrouw
Hilde Eeckhout;

de heer Bart Caron, de dames Else De Wachter, Michèle
Hostekint.

Toegevoegde leden:

mevrouw Mieke Vogels;

mevrouw Helga Stevens.

INHOUD

	Blz.
1. Procedure.....	4
2. Inhoud van het verzoekschrift.....	4
3. Bespreking	4
4. Conclusie	4
Bijlage: Antwoord van mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, op het verzoekschrift	5

DAMES EN HEREN,

1. Procedure

Het verzoekschrift van de heer André-Emile Bogaert van 1 februari 2005 over het Vlaamse beleid inzake de opvang van delinquente jongeren, werd ontvankelijk verklaard op 14 februari 2005 en voor verdere behandeling doorverwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De commissie besliste op 22 maart 2005 het standpunt van mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te vragen over het verzoekschrift (zie bijlage).

De commissie besprak het verzoekschrift op 26 april 2005.

2. Inhoud van het verzoekschrift

De verzoeker vraagt, naar aanleiding van de discussie over de gesloten instelling voor delinquente jongeren in Everberg, duidelijkheid over het beleid ten aanzien van de opvang van delinquente jongeren. Hij stelt dat jeugdbescherming een Vlaamse bevoegdheid is en dringt aan op een eigen, homogeen en algemeen beleid inzake jeugdzorg in het algemeen en bijzondere jeugdzorg in het bijzonder, vooral voor de opvang van delinquente en moeilijk te plaatsen jongeren.

Het Vlaams Parlement kan zich zijns inziens “niet blijven vergenoegen met het kijken naar ministeriële deelbeslissingen die slechts een tijdelijke oplossing voor een permanent probleem geven”. Hij wil dat binnen de eigen bevoegdheid oplossingen worden aangereikt en dat er voor Everberg zo snel mogelijk een Vlaamse oplossing komt.

3. Bespreking

De *voorzitter* merkt op dat de minister duidelijk de huidige bevoegdheidsverdeling aangeeft: de opgave van de maatregelen tegenover delinquente jongeren is een federale bevoegdheid, terwijl de uitvoering van die maatregelen, genomen in ‘als misdrijf omschreven feiten’-zaken exclusief is voorbehouden aan de gemeenschappen.

De minister wijst er voorts op dat de federale regering op 22 oktober 2004 een wetsontwerp heeft goedgekeurd met het oog op een wijziging van de wetgeving betreffende de jeugdbescherming en het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Dat ontwerp ligt momenteel ter bespreking in de Commissie Justitie van de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Op 24 december 2004 heeft de Vlaamse Regering een standpunt bepaald ten aanzien van het federale wetsontwerp. Dat standpunt is in extenso terug te vinden in het antwoord van de minister.

Zolang er geen definitieve wettekst is, kan de Vlaamse Regering geen stappen ondernemen om de uitvoering van de maatregelen ten aanzien van jeugddelinquenten aan te passen aan de nieuwe wetgeving, temeer omdat verder overleg met de federale overheid moet gepleegd worden over de praktische organisatie van deze uitvoering, aldus nog de minister.

In afwachting worden ten laste van het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand (FBJ), naast de erkende voorzieningen voor opvang en begeleiding van minderjarigen, op projectmatige basis een aantal specifieke initiatieven gesubsidieerd die al een alternatieve afhandeling bieden ten aanzien van de jeugddelinquentie.

4. Conclusie

De commissie beslist unaniem het standpunt van de minister (zie bijlage) te beschouwen als conclusie bij het verzoekschrift.

De verslaggevers,

Trees MERCKX-VAN GOEY
Gerda VAN STEENBERGE

De voorzitter,

Luc MARTENS

BIJLAGE

Antwoord van mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin, op het verzoekschrift

VLAAMSE REGERING

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Verzoekschrift van 28 januari 2005 van de heer André-Emile Bogaert met betrekking tot het Vlaams beleid inzake opvang van delinquente jongeren

(verzoekschrift overeenkomstig het decreet van 6 juli 2001 houdende regeling van het recht om verzoekschriften bij het Vlaams Parlement in te dienen)

ANTWOORD

De huidige wetgeving betreffende de aanpak van de jeugddelinquentie houdt een scheiding in van de bevoegdheden in deze materie.

Momenteel is **de opgave** van de maatregelen tegenover delinquente jongeren duidelijk een federale bevoegdheid. Met toepassing van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd in 1988, is **de uitvoering** van deze maatregelen, genomen in ‘als misdrijf omschreven feiten’-zaken exclusief voorbehouden aan de gemeenschappen. Zij bepalen alles wat met deze uitvoering te maken heeft.

Het Arbitragehof preciseerde deze bevoegdheden. Deze houden in dat de federale overheid de inhoud van de maatregelen kan vaststellen en de voorwaarden kan bepalen waarin deze kunnen worden genomen. Onder deze voorwaarden vallen onder andere de leeftijd vanaf welke de maatregelen kunnen worden toegepast en de keuze van categorieën van misdrijf die ze verantwoorden.

Op 22 oktober 2004 keurde de federale regering een wetsontwerp goed met het oog op een wijziging van de wetgeving betreffende de jeugdbescherming en het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Het ontwerp van wet ligt momenteel ter bespreking in de Commissie Justitie van de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers.

In de bijzondere vergadering van 24 december 2004 formuleerde de Vlaamse Regering een standpunt ten aanzien van dit federale ontwerp van wet.

De Vlaamse Regering bevestigt in haar beslissingen van 24 december onder meer volgende standpunten:

1° de bevoegdheidsverdeling

In overeenstemming met het Vlaamse regeerakkoord en in afwachting van een gedeeltelijke communautarisering van bevoegdheden betreffende justitie en veiligheid, wenst de Vlaamse Regering de homogeniteit van de volledige uitvoeringsbevoegdheid ten aanzien van minderjarigen die delicten plegen, uitdrukkelijk te behouden.

Op termijn is volgens de Vlaamse Regering een overheveling van de volledige bevoegdheid betreffende het jeugdrecht naar het gemeenschapsniveau aangewezen. In dat geval moet de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen worden gewijzigd. Bij de overheveling van deze volledige bevoegdheid naar het gemeenschapsniveau zullen alle aspecten van sociale bescherming en gerechtelijke bescherming dan geregeld kunnen worden door de gemeenschappen.

Op korte termijn mag de hervorming door de federale overheid van het jeugdrecht geen afbreuk doen aan de huidige exclusieve uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, ongeacht of deze hervorming een beschermend, herstelrechtelijk of sanctiemodel als uitgangspunt kent. Dit betekent onder

meer dat de door de federale wetgever vastgestelde en door de jeugdrechter opgelegde maatregelen ook in de toekomst enkel kunnen uitgevoerd worden in door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerde of erkende en gesubsidieerde voorzieningen en onder toezicht van de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap (zie ook het advies van de Raad van State).

2° het gebruik van het gesloten Centrum De Grubbe te Everberg

In de voorgenomen wetwijzigingen blijft de wet van 1 maart 2002 betreffende de voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit pleegden (= de wet Everberg) bestaan als noodwet, naast het voorliggende ontwerp. Aangezien deze wet een andere aanpak en een ander pakket aan rechtswaarborgen voorschrijft, is dit in strijd met de nood aan eenvormigheid in de wetgeving betreffende de jeugdbescherming.

De antwoorden die de wet Everberg biedt, dienen geïntegreerd te worden in het uit te werken herstelgericht jeugdrecht. De Vlaamse Regering stelt dan ook voor om de idee van een Vlaamse ‘voorlopige bewaring’ een plaats te geven binnen het nieuwe jeugdrecht ... De noodwet Everberg onbeperkt laten voortbestaan zonder vooruitzicht op een structurele oplossing op lange termijn houdt een onbeperkte handhaving in van deze afwijking. Dit kan niet voor de Vlaamse Gemeenschap.

3° de kostprijs van de uitvoering van de maatregelen

De Vlaamse Regering neemt kennis van de eerste indicatieve raming van 16 miljoen euro voor de uitvoering van bovengenoemd ontwerp van wet. De Vlaamse Regering gaat akkoord met de verhoging van de leeftijd naar 23 jaar, voorzien in artikel 4, 7°, d, van het wetsontwerp en is bereid deze maatregel uit te voeren, met dien verstande dat van de federale overheid wordt verwacht dat ook zij haar verantwoordelijkheid opneemt in de financiering ervan.

Zolang deze wetgevende werkzaamheden niet zijn afgerond met de goedkeuring van een definitieve wettekst kan de Vlaamse Regering geen stappen ondernemen om de uitvoering van de maatregelen ten aanzien van jeugddelinquenten aan te passen aan de nieuwe wetgeving, temeer omdat verder overleg met de federale overheid moet gepleegd worden over de praktische organisatie van deze uitvoering (artikel 5 §2 van de bijzondere wetten tot hervorming van de instellingen).

In afwachting worden ten laste van het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand (FBJ), naast de erkende voorzieningen voor opvang en begeleiding van minderjarigen, op projectmatige basis een aantal specifieke initiatieven gesubsidieerd die al een alternatieve afhandeling bieden ten aanzien van de jeugddelinquentie:

* 18 projecten ‘alternatieve afhandeling van delicten gepleegd door minderjarigen’, die herstelbemiddeling, gemeenschapsdiensten en/of leerprojecten aanbieden. Op de begroting 2005 van het FBJ is hiervoor 2.055.900 mio euro voorzien. In totaal worden door deze projecten op jaarbasis gemiddeld 1.600 herstelbemiddelingen, 600 gemeenschapsdiensten en 800 leerprojecten gerealiseerd.

* een project van “Gedwongen Intensieve Trajectbeleiding” te Antwerpen. Dit project richt zich op jongens en meisjes van 12 tot 18 jaar uit het arrondissement Antwerpen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Op jaarbasis worden minimum 16 minderjarigen intensief begeleid in hun thuismilieu.

Daarnaast blijft de optie om zo snel mogelijk 20 bijkomende, residentiële opvangplaatsen te realiseren in de gemeenschapsinstelling voor Bijzondere Jeugdbijstand De Kempen te Mol.
